

26.03.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**26 Mart 2021
Cuma**

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

26 Mart 2021 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Alan Yönetimi ile Anıt Eser Kurulunun Kuruluş ve Görevleri ile Yönetim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Alacak ve Borçlarına İlişkin Uzlaşma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- Karadeniz Teknik Üniversitesi Hasta Hakları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Karadeniz Teknik Üniversitesi Kaynak Teknolojisi ve Tahribatsız Malzeme Muayenesi Araştırma ve Uygulama Merkezi Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Karadeniz Teknik Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Merkezi Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- Yatırım Teşvik Belgesi İşlemlerinin Elektronik Ortamda Yürütülmesine İlişkin Yetkilendirme Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullanılmasına İlişkin Uygulama Esasları Tebliği (Tebliğ No: 2020/4)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/2)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2021/15)

KURUL KARARLARI

- Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 25/03/2021 Tarihli ve 10102, 10104-1, 10104-2, 10104-3, 10104-4, 10114 ve 10115 Sayılı Kararları

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 21/1/2021 Tarihli ve 2017/15845 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 21/1/2021 Tarihli ve 2017/32534 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARI

- Yargıtay 2. Hukuk Dairesine Ait Karar

Mazot ve gübre desteği ödemeleri yarın başlıyor

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, 81 ildeki 2,1 milyon çiftçiye yaklaşık 4,1 milyar liralık mazot ve gübre desteğinin yarından itibaren ödeneceğini bildirdi.

Avrupa Birliği Kırsal Kalkınma Programı (IPARD) kapsamında çevrim içi düzenlenen LEADER Projesi (Kırsalda Yerel Kalkınma Stratejilerinin Uygulanması) için 15 ildeki yerel eylem gruplarının (YEG) kurulmasına yönelik tanıtım toplantısına katılan Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, mazot ve gübre desteği ödemelerinin yarından itibaren başlayacağını açıkladı.

Ülkelerin tarımsal üretimde kendine yetebilmesi ve kalkınmanın genel anlamda sağlanabilmesi için kırsal alanın hayati önem taşıdığını belirten Pakdemirli, bu alana yapılacak her türlü yatırımın kalkınmayı hızlandıracağını söyledi. Pakdemirli, Türkiye'nin kalkınmasının, kırsalın kalkınmasından geçtiğine dikkati çekerek, "Biliyoruz ki kırsalın kalkınması, tarım ve gıda sektörünün kalkınması demektir. Tarım ve gıda sektörünün kalkınması da ekonominin ve bağlı olarak ülkenin kalkınması demektir. Dolayısıyla tarımın, gıdanın, suyun ve ormanın olduğu Bakanlığımızda, ortak buluşma noktamızda 'kırsal' vardır." dedi.

Bakanlık olarak, kırsal kalkınmanın etkinliği ve sürdürülebilirliği için birçok milli program geliştirdiklerine işaret eden Pakdemirli, başta IPARD olmak üzere uluslararası programlarla iş birliği içinde başarılı projelere imza attıklarını dile getirdi.

Kırsalda üretimi artıran, katma değer sağlayan ve istihdamı büyütmeyi hedefleyen çok sayıda desteği ve teşvik programını hayata geçirdiklerini ifade eden Pakdemirli, şöyle konuştu: "Bu kapsamda Genç Çiftçi, Kırsal Kalkınmada Uzman Eller, ORKÖY ve IPARD hibeleri dahil bugüne kadar toplam 480 bin projeye, reel rakamlarla 27 milyar lira hibe desteği ödedik. Bu destekler sayesinde kırsalda reel olarak yaklaşık 50 milyar liralık yatırım yapıldı, 350 bin yeni istihdam oluşturuldu."

Uzman Eller Projesi ülke geneline yaygınlaştırılacak

Kırsala yönelik ekonomik yatırımların süresini 2025 yılına kadar uzattıkları bilgisini veren Pakdemirli, 1 Mart itibarıyla modern sulama sistemlerine yüzde 50 hibeli proje kabullerine başladıklarını bildirdi. IPARD-II 10'uncu Çağrı İlanı'nın başvuru sürelerini hayvancılık yatırımında 2 Nisan'a, gıda işleme tedbirini ise 9 Nisan'a kadar uzattıklarını anımsatan Pakdemirli, 2022'ye kadar manda, damızlık küçükbaş yatırımı, damızlık koç-teke alımı, kaz ve hindi yetiştiriciliği, ipek böcekçiliği ve arıcılık yatırımlarına, konusuna göre yüzde 50 ile yüzde 100 hibe sağlayacaklarını ifade etti. Pakdemirli, Uzman Eller Projesi'ni de ülke geneline yaygınlaştırmayı hedeflediklerini söyledi.

"701 ürünümüz tescil aşamasında bulunuyor"

Kırsal kalkınmada markalaşmaya ve coğrafi işaretli ürünlere büyük önem verdiklerini vurgulayan Pakdemirli, "Son 19 yılda Türkiye'de 688 ürünün coğrafi işareti tescil edildi. Şu anda da 701 ürünümüz tescil aşamasında bulunuyor." diye konuştu. Pakdemirli, üretici ve tüketiciyi buluşturan Dijital Tarım Pazarı'na (DİTAP) yaklaşık 200 bin alıcı ve satıcının kaydolduğunu ve 170 milyon liralık işlem hacmine ulaşıldığını belirterek, sistemin dijitalleşen dünyanın geleceğinde Türkiye tarımını çok daha iyi noktalara getireceğini, daha büyük fırsatlar ve pazarlar sağlayacağını kaydetti.

Pakdemirli, Bakanlık bünyesinde kurulan Ulusal Kırsal Kalkınma Ağı'nın taşıdığı öneme dikkati çekerek, bu yapıyla kırsal nüfusun kendi birikim ve kaynaklarının farkına varması ve bunları harekete geçirmesini hedeflediklerini dile getirdi. Bu ağla küçük işletmeler ve çiftçiler için ortak başvuru modelleri geliştirilmesine yönelik projeleri hayata geçirdiklerini ifade eden Pakdemirli, LEADER tedbirinin de yerel paydaşların kendi bölgelerinde uygulayacakları stratejiler ve gerçekleştirecekleri projelerle ilgili karar alma süreçlerine dahil olmalarını sağladığını bildirdi.

Pakdemirli, "LEADER tedbiri kapsamında, üretim kapasitesini ve istihdamı artırmayı, kırsal alanların yaşam kalitesini yükseltmeyi ve kırsal nüfusu kırsal alanda tutabilmeyi hedefliyoruz. Kırsal alanlar için sürdürülebilir kalkınma stratejilerinin hazırlanması ve uygulanmasında yerel katılım ve ortaklığı teşvik etmek amacıyla geliştirilen LEADER yaklaşımına toplam 24 milyon 400 bin avro bütçe ayrılmıştır." dedi.

LEADER tedbiriyle yerelin ihtiyaçlarının yerel yönetimler tarafından karşılanmasının ve tüm tarafların katılımının sağlanmasının teşvik edildiğine dikkati çeken Pakdemirli,

şu değerlendirmede bulundu: "Projenin ikinci aşamasında Balıkesir, Burdur, Bursa, Çankırı, Elazığ, Erzincan, Giresun, Hatay, Isparta, Karaman, Kütahya, Mardin, Muş, Uşak ve Yozgat'tan oluşan 15 ilimizde yeni YEG'lere yönelik farkındalık oluşturma, kapasite geliştirme ve yerel kalkınma stratejilerinin hazırlanması amacıyla uzmanlarımız saha çalışmalarını yerel temsilcilerle beraber sürdürmektedir. Daha önce 12 ilimizde olduğu gibi 15 ilimizde yeni YEG'ler kurmayı, yerel kalkınma stratejilerini hazırlatmayı, kadınlarımızı ve gençlerimizi kırsal alanda daha etkin hale getirmeyi ve yerel kalkınmada rol almalarını sağlayarak girişimcilik ruhunu ve kırsaldaki dinamikleri sürdürülebilir üretime yönlendirmeyi sağlıyor ve hedefliyoruz."

Mazot ve gübre desteği, 4 milyar 79 milyon lira

Çiftçilere yönelik mazot ve gübre desteğine de değinen Pakdemirli, "Mazot ve gübre desteğini yarın itibarıyla 81 ilde 2 milyon 103 bin 884 çiftçimize ödüyor olacağız. Destek miktarımız 4 milyar 79 milyon 656 bin 503 lira." dedi. Destek ödemesinin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaralarına göre yapılacağı bilgisini veren Pakdemirli, şunları kaydetti: "TC kimlik numarasının son hanesi 6 ve 8 olanlar veya vergi kimlik numarasının son hanesi 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9 olanlara, yarın saat 18.00'den sonra, kimlik numarası veya vergi kimlik numarasının son hanesi 4 olanlar 2 Nisan saat 18.00'den sonra, kimlik ve vergi kimlik numarasının son hanesi 0 ve 2 olanlar 9 Nisan saat 18.00'den sonra ödemelerini alacaklar."

Sanayici ve Tarım Kredi süt bıraktı, üretici endişeli

Çiğ süt üretiminin arttığı bu günlerde birçok sanayici ve Tarım Kredi Kooperatifleri süt alımını azalttı. Üretici ise elinde kalan sütü ne yapacağını bilemez durumda.

Ali Ekber YILDIRIM

Sütte yeni bir kriz kapıda. Mevsimsel olarak çiğ süt üretiminin arttığı bu günlerde birçok sanayici ve Tarım Kredi Kooperatifleri süt alımını azalttı. Üreticinin deyimini ile sütler bırakılıyor.

Çiğ süt üreticileri ve kooperatif başkanları Tarım ve Orman Bakanlığı'nın daha önce yaptığı gibi elde kalan sütün süt tozuna dnstrlmesi için Et ve Süt Kurumu'nun devreye girmesini ve üretici örgütlerine kota dahilinde süt tozu üretimine geçilmesini istiyor.

Çiğ sütte yıllardır hep aynı sorunlar tekrar tekrar yaşıyor. Kalıcı zm bulunamadığı için her seferinde aynı konular, aynı sorunlar konuşuluyor.

Üretici, tüketicisi, sanayici, kooperatifçi, bakanlık herkes endişeli

Çiftçi yüksek yem fiyatı başta olmak üzere girdilerin pahalı, sütün ucuz olmasından yakınıyor. Bugünlerde sanayiciler süt bırakıyor(süt almıyor) diye elinde kalan sütü ne yapacağını bilemez durumda. Zarar edince süt ineklerini kesiyor.

Tüketici peyniri, yoğurdu, ambalajlı sütü pahalıya tüketmekten, para yetiştirememekten şikayet ediyor.

Sanayiciler, pandemi nedeniyle tüketimin azalmasından, enerji başta olmak üzere maliyetlerin çok yükselmesinden, zincir marketlerin ödeme yapmamasından yakınıyor.

Tarım ve Orman Bakanlığı bürokratları, çalışanlar bugünlerde bakanlık bölünecek mi, bakan kalacak mı, gidecek mi? Giderse kim gelecek?" kaygısı ile çalışmıyor.

Deyim yerindeyse neresinden tutsanız elinizde kalıyor. Mevsimsel olarak bu dönemde çiğ süt üretimi artıyor. Artan sütün bir şekilde değerlendirilmesi gerekiyor. Fakat, süt sanayicileri normal zamanda aldıkları sütün bile bir kısmını bırakıyor, sütü almıyor. Çiftçinin sahip olduğu, ortağı olduğu Tarım Kredi Kooperatifleri bile süt alımını azalttı. Sütün bir bölümünü bırakıyor.

Süt tozu üretimi desteklenmeli

Telefonla görüştüğümüz Nazilli ve Çevresi Tarımsal Kalkınma Kooperatifi (ÖR-KOOP) Yönetim Kurulu Başkanı Ünal Önal, süt konusunda ciddi sıkıntılar yaşadığını belirterek şu bilgileri verdi: " Biz kooperatif olarak günlük 350 ton süt toplamaya başladık. Son 15-20 gündür süt sattığımız sanayiciler hepsi süt alımını azalttı. Tük Şeker alıyordu onlar yaklaşık 1 aydır alımı tamamen bıraktı. Sadece bizde sütün yüzde 15'i bırakıldı, yani alınmadı. Bu günlük 40 ton süt demek. Biz şu anda kendi olanaklarımızla bu sütü süt tozuna çeviriyoruz. Fakat bizden başka da süt tozuna mecburen yönelenler var. Krema fiyatları kilo başına 30-31 liradan 26 liraya düştü. Daha önce olduğu gibi Tarım ve Orman Bakanlığı bu konuda harekete geçmeli. Et ve Süt Kurumu aracılığıyla kooperatiflere, birliklere belli kotalar dahilinde süt tozu üretimi desteklenmeli ve üretilen süt tozuna alım garantisi verilmeli. Yoksa üretici çok zor durumda kalır. Bölgelerle konuşuyoruz. İç Anadolu' da, Konya'da diğer illerde de benzer sıkıntılar var. Biz konuyu Hayvancılık Genel Müdürlüğüne arz ettik. Bir an önce harekete geçilmesini bekliyoruz. Süt tozu üretimi desteklenmeli."

Ödemeler 2.5-3 ayda yapılıyor

Bademli Fidancılık Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Bilgi, günlük 80-100 ton süt topladıklarını ve bu dönemde süt üretiminin arttığını belirterek sanayicilerin özellikle yem alımı konusunda baskı yaptığını söyledi. "Yemi bizden almazsanız sütünüzü almayız" baskısının bir kez daha arttığını anlatan Bilgi, ödemelerin de çok gecikmeli yapıldığını söyledi. Selçuk Bilgi: "Biz üreticiden sütü alıyoruz, parasını öduyoruz. Fakat kooperatif olarak süt sattığımız sanayiciler daha önce 45 günde öderken şimdi 2.5-3 aya varan sürede ancak süt parasını ödüyor. Süt sattığımız bir sanayici kuruluşu, 1 Nisan'dan itibaren süt alamayacağını bildirdi. Süt alımını azaltanlar da var. Ne yapacağımızı bilemiyoruz. Şimdilik artan sütleri peynir yapıyoruz. Fakat, peynir yapma olanağı olmayanlar ne yapacak? Bir an önce devletin devreye girerek üreticinin elinde kalan süte çözüm bulması gerekir."

Tarım Kredi alımları azaltdı, market açtıkça alımı artıracak

Tarım Kredi Kooperatifleri İzmir Bölge Birliği yöneticileri, süt alımına devam ettiklerini ancak alımı bir miktar düşürdüklerini belirterek iddialarla ilgili şu değerlendirmeyi yaptı: "Çiğ süt alımlarımız devam ediyor. Ancak bir miktar azaldı. Daha önce iki tanker alıyorsak bu bir tankere düştü. Piyasanın bunda önemli etkisi var. Biz 1000 market hedefiyle çalışıyoruz. Pandemi nedeniyle bu biraz yavaş yürüyor. Market sayımız arttıkça süt alımlarımız da artacak. Ayrıca, Kredi Yurtlar Kurumu'nun öğrenci yurtlarının peynir tedarikliğini biz yapıyoruz. Yurtlar kapanınca peynir tüketimi azaldı. Bunun da etkisi var. Biz olanaklarımız ölçüsünde üreticimizin yanında olacağız. Sanayiciler üretici üzerinde yem baskısı kuruyor. Yemimi almazsan sütünü almam diyor. Biz de bundan şikayetçiyiz. Biz yemin çuvalını 113 liraya satıyoruz. Üretici sütünü satabilmek için bizden değil, sanayiciden 125 liradan yem almak zorunda kalıyor."

Geç kalan önlem "ölüye serum bağlamak olur"

Tire Süt Kooperatifi Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Eskiyyörük, Faruk Çelik'in Tarım ve Orman Bakanlığı döneminde üretici örgütleri üzerinden artan sütün süt tozuna dönüştürülmesi için çok başarılı bir çalışma yapıldığını söyledi. Eskiyyörük:"Süt üretimi mevsimsel olarak artıyor. Çin'e ihracat olmasa çok daha büyük sorunlar yaşanırdı. Bakanlığımız yine üretici örgütlerine kota dahilinde artan sütü süt tozuna dönüştürecekle çalışmalara hemen başlamalı. Geç kalınması "ölüye serum bağlamak" olur. Zaman yitirilmeden süt tozu üretimine geçilmeli." dedi.

Çiğ süt fiyatı Nisan'da belirlenecek

Gıda Komitesi tarafından belirlenen ve Ulusal Süt Konseyi tarafından açıklanan çiğ süt referans fiyatı Nisan ayında yeniden belirlenecek. 1 Ocak 2021'den 30 nisan 2021 tarihleri arasında geçerli referans fiyat yüzde 3.6 yağ ve yüzde 3.2 proteinli süt için litre başına 2 lira 80 kuruş. Bu fiyat Nisan ayında yeniden ele alınacak ve yeni fiyat belirlenecek.

Aydın Damızlık Sığır yetiştiricileri Birliği Başkanı Sedat Güngör, çiğ süt fiyatının serbest bırakılması gerektiğini veya en fazla 3 aylık periyotlarla belirlenmesi gerektiğini söyledi. Yıllık belirlendiğinde ciddi sıkıntılar yaşandığını belirten Sedat Güngör, fiyatın üretimin en çok olduğu dönemde belirlendiğinde üreticinin çaresiz kaldığını ve fiyatın düşük belirlendiğini belirterek Haziran veya en geç Temmuz'da fiyat belirlemesinin daha sağlıklı olacağını ifade etti.

ESK süt alımına başlıyor

Tarım ve Orman Bakanı Pakdemirli, Et ve Süt Kurumu Genel Müdürüne talimat verdiğini, en kısıada süt alımına başlayacaklarını açıkladı.

Ali Ekber YILDIRIM

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, bazı bölgelerde süt üreticilerinin mevsimsel arz fazlalığına bağlı olarak süt satışında zorlandıklarını iletmeleri zerine Et ve Süt Kurumu Genel Müdürüne talimat verdiğini en kısıada süt alımına başlayacaklarını açıkladı.

Sanayicilerin ve Tarım Kredi Kooperatifleri'nin süt alımını azaltması ile piyasada oluşan endişe Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin açıklaması ile yerini umuda bıraktı. Daha nceki yıllarda olduğu gibi Et ve Süt Kurumu, retici örgütleri üzerinden piyasadaki sütü alarak süt tozuna çevirecek.

Pakdemirli'nin mesajı

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, sosyal medya hesaplarından şu açıklamayı yaptı: "Bazı bölgelerimizde süt üreticilerimizin, mevsimsel arz fazlalığına bağlı olarak süt satışında zorlandıklarını iletmeleri zerine ESK Genel Müdürümüze talimatı verdim. İhtiyaç olan illerimizde en kısa sürede süt alımına başlıyoruz. reticilerimize hayırlı olsun."

Rusya, ayçiçeği yağı ihracatına yeni vergi hazırlığında

Rusya, 1 Temmuz'dan itibaren geçerli olacak ayçiçeği tohumundaki ihracat vergisine ek olarak ayçiçeği yağı ihracatına yönelik de yeni bir vergi hazırlığında.

Rusya Ekonomi Kalkınma Bakanı Maxim Reshetnikov, 1 Temmuz'dan itibaren yeniden düzenlenecek olan ayçiçeği tohumuna ihracat vergisi hazırlığının ardından, 1 Eylül 2021'den itibaren ayçiçek yağı ihracatı için de "ayar mekanizması" uygulaması kapsamında yeni bir vergi getirileceğini açıkladı.

Yağlı tohum arzı yeterli olmadığı için ayçiçeği tohumuna yönelik verginin ihracatı engelleyici olacağını ifade eden Reshetnikov, "Rusya'daki ayçiçeği işleme kapasiteleri, ayçiçeği tohumu tedarikinden çok daha yüksek. Bu nedenle, mevcut tüm ayçiçeği tohum hacminin yurt içinde işlenmesi ile ilgileniyoruz. Hacmin büyüklüğü mevcut duruma göre ayarlanacaktır" açıklamasında bulundu.

Ayçiçek yağı ihracatına vergi uygulamasının 1 Eylül'den itibaren yürürlüğe gireceği bilgisinin yanısıra Bakan Resetnikov, "Ayar uygulamasından önce mahsul miktarını dikkate alacağız" bilgisini de paylaştı.

Söz konusu uygulama ile elde edilecek vergi gelirinün çiftçilere yansıtılacağı ve üreticilerin yeterli kârlılığı sağlamasının hedeflendiği kaydedildi.

26.03.2021

Reshetnikov, 1 Eylül'den önce ayçiçek yağına ihracat vergisi uygulamayacaklarını da sözlerine eklerken, "Ayçiçek yağı vergisi ile ilgili olarak 1 Eylül'ü, başka bir deyişle, yeni hasadı bekliyoruz" dedi.

Hatırlanacağı üzere, ayçiçeği ve kolza için ihracat vergisi 9 Ocak'tan 30 Haziran 2021'e kadar yüzde 6,5'ten yüzde 30'a, ton başına en az 165 euro artırılmıştı.

Rusya'nın 2019-2020 sezonunda ayçiçek yağı ihracatını bir önceki yıla göre yüzde 40 artışla 3.7 milyon tonluk rekor seviyede kapaması bekleniyor. Eylül-Temmuz 2019/20 döneminde Rusya, bir önceki yılın aynı dönemine göre, yüzde 46 artışla 3,5 milyon ton ayçiçek yağı ihracatı gerçekleştirmişti.

Uzmanlar, Karadeniz bölgesinde artan ayçiçek yağı talebinin ve rekor miktarda ürün arzının rekor yüksek ihracatı teşvik ettiği yorumunda bulunuyor.

“Kurdaki artış, girdi maliyetleri üzerinden gıda fiyatlarını etkileyebilir”

Metro Türkiye Pazarlama, Marka Yönetimi ve İletişim Grup Müdürü Seçil Demiralp, Türkiye’de döviz kurundaki değişimlerin girdi maliyetleri üzerinden ürün fiyatlarını etkileyebileceğini söyledi. Demiralp, fiyat spekülasyonlarıyla mücadelenin önemli olduğunu ve pandeminin başında panik alımları döneminde bu durumu tecrübe ettiklerini açıkladı.

Seçil Demiralp, Metro Türkiye’nin pandemide değişen tüketici beklentileri üzerine gerçekleştirdiği araştırma ve ürün fiyatlarındaki artış hakkında Bloomberg HT’nin sorularını yanıtladı.

Demiralp, Türkiye’de **döviz kuru**ndaki değişimlerin girdi maliyetleri üzerinden ürün fiyatlarını etkileyebileceğini söylediği konuşmasında, “Fiyat spekülasyonlarıyla mücadele önem verdiğimiz bir konu. Geçtiğimiz sene pandeminin başında panik alımları döneminde bu durumu çok yaşadık.” dedi.

Demiralp, Metro Türkiye’nin yaptığı araştırmada salgın ve diğer ekonomik gelişmeler sebebiyle müşterilerin yüzde 87’sinin pandemide artan önlemlerin maliyet artışı getirmesini beklediklerini açıkladı. Araştırma ayrıca, müşterilerin yüzde 37’sinin maliyet artışına çözüm olarak daha ucuz menü restoranlara yöneleceğini kaydetti.

Türkiye’deki restoran müşterilerinin yüzde 67’sinin hijyen ve güvenlik kriterini en tepede tuttuğunu söyleyen Demiralp, ankete katılan müşterilerin yüzde 66’sının açık alanda oturmayı tercih ettiklerini, müşterilerin yüzde 58’inin restoran sahiplerinin açık alandaki ısınma sorununa çözüm bulmalarını istediklerini dile getirdi.

26.03.2021

Müşterilerin kasım-aralık dönemindeki harcama davranışları incelendiğinde, paket servis kullanım oranının yüzde 85 oranında olduğunu söyleyen Demiralp, “Bu trendin devam edeceğini öngörüyoruz” dedi.

Rusya'nın tarımsal ihracatı 2021 başından bu yana yüzde 22 artarken, aynı dönemde Türkiye'nin Rusya'dan tarımsal ürün ithalatı yüzde 47 yükseldi.

Rusya, 2021 yılının başından bu yana, 24 Mart itibariyle 2020'nin aynı dönemine göre tarımsal ihracatını yüzde 22 artırarak 6,2 milyar dolara yükseltti.

Rusya Tarım Bakanlığının paylaştığı bilgilere göre, tahıl ihracatı 1,7 kat artarak 2,5 milyar dolara yükselen Rusya'nın et ve süt ürünleri ihracatı yüzde 17 artarak 205 milyon dolara, yağ ve yağ ürünleri ihracatı yüzde 26 artarak 1,3 milyar dolara çıkarken, diğer tarım ürünleri ihracatı ise yüzde 13 artarak 875 milyon dolara yükseldi.

Aynı dönemde Türkiye, Rus tarım ürünlerinin en büyük ithalatçısı konumunda yer aldı. Türkiye'nin Rusya'dan ithal ettiği tarım ürünleri, yılbaşından bu yana geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 47 artarak 991 milyon dolara yükseldi.

Rusya'nın Çin'e arzı yüzde 13 artarak 963 milyon dolara yükselirken, Avrupa Birliği'ne ihracat yüzde 7 artarak, 678 milyon dolara çıktı. Rusya'nın Mısır'a tarımsal ürün ihracatı yüzde 32 arttı ve 545 milyon dolara çıkarken, Güney Kore'ye ihracatı ise yüzde 28 artışla 335 milyon dolara ulaştı.

AFAD ile TOBB, TZOB, TİSK arasında iş birliği protokolü imzalandı

Afet ve Acil Durum Yönetimi (AFAD) Başkanlığı koordinasyonunda, afet risklerinin azaltılmasını amaçlayan yeni bir iş birliği başlattıklarını belirten Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, "Bu kapsamda, 81 il ve 160 ilçedeki oda ve borsalarımız aracılığıyla, iş dünyamıza yönelik hazırlık çalışmaları gerçekleştireceğiz." dedi.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun katılımıyla, 2021 Afet Eğitim Yılı kapsamında, AFAD Başkanlığı Konferans Salonu'nda TOBB, Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) ve Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) ile İş Birliği Protokolü İmza Töreni düzenlendi.

Burada konuşma gerçekleştiren Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, Türkiye'nin yaşadığı her türlü afete hemen müdahale eden AFAD'ın, gurur duydukları bir kurum haline geldiğini, bunun en somut örneklerini İzmir ve Elazığ-Malatya depremlerinde gördüklerini söyledi.

Afetlerde ülke olarak el ele vererek, ihtiyaç sahiplerine birlikte yardım elini uzattıklarını belirten Hisarcıklıoğlu, "Bundan önce olduğu gibi bundan sonra da ülkemizin başına gelecek her türlü afette İçişleri Bakanlığımız ve AFAD iş birliğinde, TOBB ve oda-borsa camiası olarak üzerimize düşen ne varsa yapmaya devam edeceğiz." diye konuştu.

Türkiye'nin 2020'de tüm dünyada olduğu gibi salgınla mücadele ederken, bir yandan da çok sayıda deprem, yangın, sel, çığ gibi doğal afetlerle mücadele ettiğine dikkati çeken Hisarcıklıoğlu, şunları kaydetti: "Afetler sonucunda yaşanan kayıplar, ekonominin büyümesini, ülkenin kalkınmasını, bireylerin gelir dağılımını etkiliyor. Herhangi bir afet durumunda üretimin ve ticaretin en az seviyede etkilenmesi için, işletmelerin de afetlere karşı hazır olması gerekiyor. İş dünyası afetlere karşı ne kadar hazır olursa Türkiye ekonomisinin sürdürülebilirliği o denli kuvvetli olacaktır. İşte bu sebeple işletmeleri afetlere hazırlama sürecinde TOBB ve oda-borsalar olarak kendimizde sorumluluk hissediyoruz. Bu yüzdendir ki oda-borsalar hem kendileri hem de üyeleri olan işletmeler için afetlere karşı en iyi şekilde hazır olmalıdır. Oda-borsaların afetlere karşı ne kadar hazır olduğunun tespit edilmesi için geçtiğimiz ay Afetlere Hazırlık Anketi uyguladık. Anket sonuçlarına göre yol haritamızı belirledik. Başta deprem olmak üzere, ilk etapta ülkemizde sıkça görülen afetlere yönelik olarak afetlerin öncesi, afet sırasında ve sonrasında yapılacaklar üzerine planlarımızı yaptık. Üye işletmelere afetlere hazırlık, dayanıklılık ve iş sürekliliklerini geliştirmelerine yönelik farkındalık eğitimleri düzenledik."

"Afetlere karşı KOBİ'lerimizi hazır hale getireceğiz"

Hisarcıklıoğlu, TOBB bünyesinde oda-borsalar ve üye işletmelere yönelik, afetler konusunda farkındalığı artırmak ve gerekli çalışmalara acilen başlamak amacıyla, "Deprem-Afet Çalışma Grubu" kurduklarını bildirdi. Üyelerini afetlere karşı hazırlamak için Google/İdema ile "Sağlam KOBİ" projesini başlattıklarını belirten Hisarcıklıoğlu, "Sağlam KOBİ projesiyle üye işletmeleri afetlere karşı hazır hale getiriyoruz. Bu kapsamda 2020 yılı içinde üye işletmelere yönelik pek çok bilgilendirme webinarı düzenledik. Bu vesileyle, afetlere karşı hazırlıklı olmak için, iş dünyasının DASK zorunlu deprem, yangın, sel, diğer doğal afetler ve genel zararlar gibi sigortalarını yaptırmaları gerektiğini önemle hatırlatmak isterim. Yine bu kapsamda üyelerimizin acil durum eylem planlarını hazırlamalarını da çok önemli görüyoruz." değerlendirmesinde bulundu.

Doğal afetlerin önüne geçmenin mümkün olmadığını ancak yaşanan can ve mal kayıplarının azaltılmasının sağlanabileceğini ifade eden Hisarcıklıoğlu, şöyle devam etti: "Dolayısıyla bu konuda, hükümetimizin bizlere liderlik etmesine ihtiyaç duyuyoruz. 2021 Türkiye Afet Eğitim Yılı'nı bu açıdan çok değerli bir adım olarak görüyorum. Bakın sadece 2020'nin ilk yarısında tüm dünyada 207 küresel doğal afet kaydedildi. Tüm bunlar, küresel ölçekte 75 milyar dolar değerinde ekonomik kayba neden oldu. Bu sadece 6 aylık durumun özeti ve pandemi buna dahil değil. 2000-2019 yılları arasındaki 20 yılda, afet kaynaklı yıllık ortalama ölüm sayısının 40 bin, yıllık ortalama ekonomik kayıpsa 100 milyar doların üzerinde. En ölümcül doğal felaketse, toplam ölümlerin yüzde 60'ına neden olan sel baskınları."

Türkiye'de son yıllarda doğal afetlerin neden olduğu ekonomik kayıpların telafisine yönelik pek çok önemli adım atıldığını belirten Hisarcıklıoğlu, deprem nedeniyle

26.03.2021

oluşan mağduriyetleri gidermek amacıyla Doğal Afet Sigortalar Kurumunun oluşturulduğunu dile getirdi.

Hisarcıklıoğlu, bugün AFAD koordinasyonunda, afet ve acil durum farkındalığının artırılarak, afet risklerinin azaltılmasını amaçlayan, yeni bir iş birliği başlattıklarını belirterek, şunları kaydetti: "Bu kapsamda, 81 il ve 160 ilçedeki oda ve borsalarımız aracılığıyla, iş dünyamıza yönelik hazırlık çalışmaları gerçekleştireceğiz. Bu çalışmaları 2021 yılı boyunca sürecek şekilde planladık. Afetlere karşı KOBİ'lerimizi daha bilinçli ve hazır hale getireceğiz. Eksiklikler var, bunları gidermeleri için de rehberlik yapacağız. Böylece, afetlerden dolayı yaşanabilecek üretim ya da ticaret kaybını en aza indireceğiz hem KOBİ'lerimizi hem de çalışanlarımızı koruyacağız. Böylelikle de ülkemizin üretim ve rekabet gücünü devam ettireceğiz."

Ziraat Bankası Genel Müdürü Aydın görevinden ayrılıyor

Ziraat Bankası genel müdürü Hüseyin Aydın bugünkü genel kurulda görevden ayrılacak.

Ziraat Bankası Genel Müdürü Hüseyin Aydın, bugün yapılacak Olağan Genel Kurul toplantısında görevini bırakacak.

15 Temmuz 2011'den bu yana Ziraat Bankası Genel Müdürü olan Hüseyin Aydın, bugün gerçekleştirilecek Olağan Genel Kurul'da görevini devredecek. Türkiye Bankalar Birliği başkanı da olan Hüseyin Aydın bu görevini de devretmiş olacak. Aydın aynı zamanda Türkiye Varlık Fonu ve Turkcell yönetim kurulu üyesi.

Bankadan konuya ilişkin yapılan açıklamada şu ifadeler yer aldı:

"15.07.2011 tarihinden itibaren Ziraat Bankası Genel Müdürü olarak görev yapmakta olan Sayın Hüseyin AYDIN, 26.03.2021 tarihinde gerçekleştirilecek olan olağan genel kurulda görevini devredecektir. Genel müdürlük görevinden istifaen ayrılması söz konusu değildir."

CHP'li Erkek: Kendinize uyduracağınız bir anayasa istiyorsunuz

"Yeni anayasayı, toplumsal bir uzlaşmayla ve insan odaklı olarak biz yapacağız. Çünkü insan odaklı bir anayasayı, demokrasiye inananlar, demokratlar yapabilir." diyen CHP'li Erkek, "Siz kendinize uyduracağınız bir anayasa istiyorsunuz. Asıl derdiniz bu." dedi.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Muharrem Erkek, parti genel merkezinde düzenlediği basın toplantısında, COVID-19 nedeniyle yüzlerce sağlık çalışanı, binlerce vatandaşın hayatını kaybettiğini hatırlattı.

Türkiye'nin, son dönemde vaka artışında Avrupa'da şampiyon olduğunu söyleyen Erkek, ülkede otobüslerin, kapalı spor salonlarının dolduğunu, kongrelerin, toplantıların yapıldığını belirtti. Erkek, "Kim yapabiliyor? Saray iktidarı ve AK Parti. Çünkü saray iktidarı ve çevresi imtiyazlı sınıf." diye konuştu.

Anayasa'nın 10. maddesinde, "Herkes kanun önünde eşittir. Hiçbir aileye, kişiye, zümreye ya da sınıfa imtiyaz tanınmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde, kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadır." ifadesinin yer aldığını hatırlatan Erkek, "Kanun, kural tanımaz bir devlet yönetimi, iktidar var." dedi.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Muharrem Erkek, "Salgın sürecinde vatandaş, esnaf cezalandırıldı, kalabalık kongreler ise sürdü." diyen Erkek, devletin ciddiyetle

yönetilmesi gerektiğini belirterek, "İktidar, millet için sağlık, adalet, güvenlik sorunu haline geldi." dedi.

Erkek, AK Parti'nin "Türkiye için güven ve istikrar" sloganını da "Böyle sorumsuz, vicdansız, kural, kanun tanımayan bir iktidar, nasıl Türkiye için güven ve istikrar sağlayacak?" şeklinde eleştirdi.

AK Parti'nin, "19 yıl bir hazırlık süreciydi, biz yeni başlıyoruz" ifadesini kullandığını, ama hazırlıkta sınıfta kalındığını söyleyen Erkek, "19 yılda milleti uçurumun kenarına getirdiler, millet kurtardı. Darbe teşebbüsüyle karşı karşıya kaldık. Daha sonra darbeyi ve OHAL dönemini fırsat bilerek köklü sistem değişikliklerine gittiler." görüşünü dile getirdi.

Yeni anayasa tartışmaları

Yeni anayasa tartışmalarına da değinen Muharrem Erkek, Türkiye'de gazeteciler, milletvekilleri, öğrenciler, il başkanları, belediye başkanları, Çorlu tren kazasında evladını kaybeden anneler ile sanatçılar Müjdat Gezen ve Metin Akpınar'ın yargılandığını, siyasi partilerin kapatılmak istendiğini anlattı.

CHP'li belediyeler üzerinde baskı oluşturulmaya çalışıldığını söyleyen Erkek, "Hangi baskıyı kurarlarsa kursunlar hiçbirimiz bir santimetre dahi geri adım atmayacağız." ifadesini kullandı.

Taksim Gezi Parkı'nın mülkiyetinin, belediyeden "Sultan Beyazıt Hanı Veli Hazretleri Vakfı"na geçmesini de eleştiren Erkek, "İstanbul Büyükşehir Belediyesinin elinden, Taksim Gezi Parkını, Taksim Meydanını alıyorlar. İstanbul'u kaybettikten sonra dengelerini de kaybettiler." diye konuştu.

Muharrem Erkek, şöyle devam etti:

"Yeni anayasayı, toplumsal bir uzlaşmayla ve insan odaklı olarak biz yapacağız. Çünkü insan odaklı bir anayasayı demokrasiye inananlar, demokratlar yapabilir. OHAL döneminde anayasa değişikliği referandumu yaptıranlar asla demokrat olamazlar. Dünyanın hangi demokratik ülkesinde OHAL dönemlerinde köklü anayasa değişiklikleri yapılır? Dünyanın hangi demokratik ülkesinde OHAL dönemlerinde seçim yapılır ? Referandumu, seçimi yaptılar, ondan sonra OHAL'i kaldırdılar. Sivil darbe süreci de devam ediyor. Yaşadığımız tüm sorunların temelinde aslında sistem sorunu yatıyor. 'Yeni anayasa yapacağız' diyorlar ama şunu da ısrarla söylüyorlar, 'Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine dayanan bir anayasa yapacağız.' Yani bu sistemi savunuyorlar."

"Kendinize uyduracağınız bir anayasa istiyorsunuz"

Ülkenin yaşadığı temel sorunun "kişi, parti, devlet" birleşmesi olduğunu, devlet başkanlığı, kabine başkanlığı, başkomutanlık sıfatının bir siyasi parti genel başkanında birleştiğini savunan Muharrem Erkek, şöyle konuştu:

"Bir siyasi parti genel başkanı Anayasa Mahkemesine, HSK'ya üye atamaktadır. Asıl sorunumuz, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemini temel alan, tahkim edecek bir yeni anayasadan bahsediyorlar. Bu yeni bir şey değil ki. Siz kendinize uyduracağınız bir anayasa istiyorsunuz. Asıl derdiniz bu. Muhalefet ne diyor, Cumhur İttifakı dışındaki tüm siyasi partiler ne diyor, 'güçlendirilmiş parlamenter sistem', onlar 'Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi', yani patronlu başkanlık sistemi istiyorlar."

"Hukukun Üstünlüğü Endeksi"ndeki ilk 10 ülkenin, parlamenter sistemle yönetildiğini, son 10 ülkede ise "patronlu başkanlık sistemi"nin uygulandığını aktaran Erkek, "Dünya Mutluluk Endeksi"nde ilk 10'da bulunan ülkelerin de parlamenter sistemle yönetildiğini, mutsuz olan ülkelerde ise "patronlu başkanlık sistemi"nin bulunduğunu kaydetti.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Muharrem Erkek, partilerinin demokrasiye inanan milyonlarla, siyasi partilerle cumhuriyeti demokrasiyle taçlandırmak için üzerine düşeni yapacağını belirtti.

AB liderlerinden Türkiye ile iş birliği vurgusu

AB liderleri, Türkiye ile karşılıklı ilgi alanlarında yüksek düzeyli diyalog başlatmaya hazır olduklarını bildirdi.

Avrupa Birliği (AB) Liderler Zirvesinde ekonomi, göç, toplumlar arası temas ve seyahat gibi konularda Türkiye ile iş birliğinin güçlendirilmesi kararlaştırıldı.

Video konferans yöntemiyle düzenlenen AB Liderler Zirvesi'nin bildirisinde Türkiye ile ilgili kısım, zirve toplantısı devam ederken yayımlandı.

Liderlerin bildirisinde, AB'nin Doğu Akdeniz'in istikrarlı ve güvenli olmasında, ayrıca Türkiye ile iş birliği ve karşılıklı çıkarı dayanan bir ilişkide çıkarı bulunduğu vurgulandı.

Doğu Akdeniz'de gerginliğin düşmesinden, Türkiye ile Yunanistan arasında görüşmelerin başlamasından ve Kıbrıs sorununun çözümüne yönelik görüşmeler yapılacak olmasından duyulan memnuniyetin dile getirildiği bildiride, şu ifadeler yer aldı:

"Gerginliğin düştüğü mevcut durumun devam etmesi ve Türkiye'nin yapıcı şekilde çalışması şartıyla ve önceki AB Konseyi sonuçlarında belirlenen koşullara bağlı olarak son dönemdeki daha olumlu dinamiği güçlendirmek için AB, ortak ilgi alanlarında iş birliğini geliştirmek üzere Türkiye ile kademeli, orantılı ve geri dönülebilir şekilde çalışmaya ve hazirandaki AB Konseyi toplantısında daha fazla karar almaya hazırdır."

Gümrük Birliğinin güncellenmesi

AB liderleri, AB Komisyonunu Gümrük Birliğinin tüm üye ülkelere etkili şekilde uygulanması sağlanarak uygulamadaki mevcut zorlukları ele almak üzere Türkiye ile görüşmeleri yoğunlaştırmaya davet etti.

Liderler, buna paralel olarak AB Konseyini de Gümrük Birliğinin güncellenmesi için yetki üzerinde çalışmaya davet etti.

Bildiride, "Kamu sağlığı, iklim, terörle mücadele ve bölgesel konular gibi karşılıklı ilgi alanlarında Türkiye ile yüksek düzeyli iş diyalogu başlatmaya hazırız. AB Komisyonunu, Türkiye ile halklar arasında temas ve seyahat konularında iş birliğinin nasıl güçlendirileceğini araştırmaya davet ediyoruz." denildi.

Bildiride, Türkiye'ye "yeni provokasyonlardan ve uluslararası hukuku ihlal edecek tek taraflı adımlardan" kaçınması çağrısı yapılarak, böyle bir durum halinde AB'nin ve üye ülkelerin çıkarlarını savunmak, ayrıca bölgesel istikrarı korumak için eldeki araçların ve seçeneklerin kullanılması konusunda kararlı olduğu belirtildi.

Suriyelilere yardım devam edecek

Türkiye'nin 4 milyon civarında Suriyeliye ev sahipliği yapmasının takdirle karşılandığı belirtilerek, "AB'nin mültecilere ve ev sahipliği yapan topluluklara yardımının devam etmesi konusunda mutabıkız. AB Komisyonunu Türkiye'nin yanı sıra Ürdün, Lübnan ve bölgenin diğer yerlerindeki Suriyeli mülteciler için finansmanın devamı konusunda AB Konseyi'ne teklif sunmaya davet ediyoruz." ifadesine yer verildi.

Bildiride, göç yönetimi ve AB'nin bütün göç yollarına ilişkin kapsayıcı stratejisinde Türkiye ile iş birliğinin güçlendirilmesi gerektiğine dikkati çekilerek, özellikle sınır koruma, yasa dışı göçle mücadele, düzensiz göçmenlerin geri dönüşü ve iltica talebi reddedilenlerin Türkiye'ye gönderilmesinin, AB-Türkiye mutabakatına uygun biçimde ve ayırım yapılmaksızın uygulanmasının önemine işaret edildi.

AB Konseyinin Kıbrıs konusunda anlaşmazlığın Birleşmiş Milletler (BM) Güvenlik Konseyi kararlarına uygun biçimde giderilmesine bağlı olduğu belirtilen bildiride, AB'nin gözlemci olacağı ve BM himayesinde yeniden başlanacak müzakerelerin sabırsızlıkla beklendiği, müzakereleri aktif biçimde destekleneceği ve BM'nin İyi Niyet Misyon Ofisine temsilci atanacağı kaydedildi.

"Hukukun üstünlüğü ve temel haklar endişe konusu"

Bildiride, hukukun üstünlüğü ve temel hakların asıl endişe konusu olduğu, siyasi partilerin ve medyanın hedef alınması ve yakın zamandaki diğer kararların insan haklarına yönelik gerilemeyi temsil ettiği, bunun Türkiye'nin demokrasiye saygı yükümlülüğüne, hukukun üstünlüğüne ve kadın haklarına aykırı olduğu savunularak, bu alanlarda diyalogun AB-Türkiye ilişkilerinin ayrılmaz bir parçası olmayı sürdürdüğü ifade edildi.

26.03.2021

Haziran zirvesinde yeniden görülecek

AB liderleri, Türkiye ve bölgedeki tüm aktörlerin Libya, Suriye, Güney Kafkaslar gibi bölgesel krizlerde çözüme yönelik olumlu katkı sunmasını beklediklerini vurguladı.

Düzenlenmesi teklif edilen Doğu Akdeniz Konferansı konusunda ise AB Dış İlişkiler ve Güvenlik politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell'in çalışmalarını ilerletmesi istendi.

Bildirinin sonunda, "Gelişmeleri yakından izlemeye devam edeceğiz ve ortaklarımızla koordineli bir yaklaşım arayışı içinde olacağız. AB Konseyi, bu konuyu hazirandaki toplantısında tekrar ele alacak." denildi.

Büyük anket yayınladı. Z kuşağının hangi ittifaka oy vereceği ortaya çıktı. Millet İttifakı mı Cumhuriyet İttifakı mı

Gezici Araştırma Merkezi Başkanı Murat Gezici, siyasi partilerin gündeminde olan Z kuşağı oylarının yönünü ve bugün bir seçim olması durumunda nasıl bir tablo ile karşılaşılacağını açıkladı. Gezici yaptıkları araştırmalarının sonucunu, "Olası bir seçimde Z kuşağında yer alan gençlerin çoğunlukla Millet İttifakı'na oy verebileceğini görüyoruz. Yaş aralığı daha yüksek olanların ise Cumhuriyet İttifakı'na daha eğilimli olduklarını fark ediyoruz." şeklinde aktardı.

Siyasi partilerin 2023 seçimlerinde desteğini almak için yoğun çaba sarf ettiği Z kuşağı ile ilgili dikkat çeken bir araştırmayı Gezici Araştırma Merkezi ortaya koydu. Sözcü'den Hande Zeyrek'e konuşan Gezici Araştırma'nın Başkanı Murat Gezici, Z kuşağı gençleri ve bugün seçim olsa nasıl bir tabloyla karşılaşılacağını açıkladı.

Türkiye genelinde yapılan 6 araştırmanın sonucuna dayanarak, X,Y ve Z kuşağında yer alan seçmenlerin siyasi eğilimlerinin yanı sıra kadınlara da vurgu yapan Gezici, 2023 seçimleri için çarpıcı veriler paylaştı. AKP'ye oy veren kadınların giderek partiden kopma yaşadığını bunun en temel nedeninin ise ekonomi olduğunu vurgulayan Murat Gezici, seçmene göre aday belirlerken gereken kriterleri de sıraladı.

Yaptığımız son araştırmamızda, olası bir seçimde Z kuşağında yer alan gençlerin çoğunlukla Millet İttifakına oy verebileceğini görüyoruz. Yaş aralığı daha yüksek olanların ise Cumhuriyet İttifakı'na daha eğilimli olduklarını fark ediyoruz. Bunun yanı sıra kurulan yeni partilerin de özellikle Y kuşağı için bir cazibesi var.

Şuan Bir Seçim Olsa Hangi Partiye Oy Verirsiniz?								GEZİCİ ARAŞTIRMA	
YAŞ DAĞILIMI	15-21 yaş	22-27 yaş	28-41 yaş	42-51 yaş	52-61 yaş	62-71 yaş	72-81 yaş	82-91 yaş	
CUMHUR İTTİFAKI	24.6	26.9	30.6	37.9	40.7	44.0	50.4	51.6	
MİLLET İTTİFAKI	56.9	55.1	49.4	46.9	42.5	40.1	34.7	36.1	
DİĞER	18.5	18.0	20.0	15.2	16.8	15.9	14.9	12.3	
TOPLAM	100	100	100	100	100	100	100	100	
KUŞAKLAR	Z KUŞAĞI	Y KUŞAĞI	X KUŞAĞI			BEBEK PATLAMASI	OLGUN KUŞAK		
CUMHUR İTTİFAKI	24.6	28.75	44.9						
MİLLET İTTİFAKI	56.9	52.25	40.1						
DİĞER	18.5	19.0	15.0						

ARAŞTIRMA SONUCU HAZIRLANAN OY VERME DAĞILIM GRAFİĞİNE GÖRE

Her yüz kişi üzerinden hazırlanan tabloya bakıldığında Z kuşağında yer alan 15 ile 21 yaş arası gençlerin yüzde 23.6'sı Cumhuriyet İttifakı'na verirken 56.9'u Millet İttifakı'na oy veriyor. Y kuşağında ise 22-27 yaş arasındaki gençlerin yüzde 26.9'u Cumhuriyet, yüzde 55.1'i Millet İttifakı'na oy vereceğini söylüyor. 28 ile 42 yaş arasındaki 100 kişiden 30.6'sı Cumhuriyet, 49.4'ü ise Millet İttifakı'na oy vereceğini söylüyor...

Yabancı tam geri dönüyordu ki...

Alaattin AKTAŞ

26 Mart 2021 Cuma

✓ **Yabancı yatırımcı geçen hafta yaklaşık 430 milyon dolarlık DİBS aldı ama bu alımı yaptığı için herhalde bin pişman oldu. Hafta sonu operasyonu ile hem faiz arttı, hem kur ve alım yapan yabancılar büyük zarara girdi.**

✓ **Döviz hesapları Merkez Bankası Başkanı operasyonundan önceki hafta 2.2 milyar dolar arttı. "TL'ye geçin" çağrısı karşılık bulacak mı, bunu da zaman gösterecek.**

Yabancı yatırımcılar 15 Ocak'tan 12 Mart'a kadar geçen sürede tüm haftalar boyunca hisse senedinden çıktı. Sekiz haftada gerçekleşen satış 1.2 milyar doları buldu.

Devlet iç borçlanma senedinde de 15 Ocak'tan sonra yedi hafta boyunca aralıksız devam eden alış, yerini 5-12 Mart haftasında satışa bıraktı.

Tatsız bir dönem yaşanıyor, yabancılar Türkiye'ye döviz getirmediği gibi çıkışa giderek daha fazla ağırlık veriyordu.

Bu olumsuz gidişat geçen hafta birden değişti. Yabancılar 12-19 Mart haftasında iki ay aradan sonra hisse senedinde yeniden net alıcı durumuna geçti. Yabancılar geçen hafta 60.4 milyon dolarlık hisse senedi alımı gerçekleştirdi.

Devlet iç borçlanma senedinde ise haftalık bazda rekor sayılabilecek bir alım vardı. Bir haftada alınan DİBS tutarı 427.2 milyon doları bulmuştu.

Böylece hisse senedi ve DİBS alımı yoluyla bir haftada 487.6 milyon dolar döviz girdi.

Bizde sürpriz bitmez!

Ama yabancı yatırımcının bilmediği bir durum vardı. Bizim sürprizlerimiz bitmezdi. Şaşırtıverirdik bir anda. Nitekim öyle de yaptık.

26.03.2021

Hafta sonunda Merkez Bankası Başkanı'nı değiştirmek suretiyle geçen hafta hisse senedi ve devlet iç borçlanma senedi alan yabancıları adeta bin pişman ettik, bayağı bir zarara uğrattık.

Geçen hafta doların haftalık ortalaması 7.40 dolayında oluşmuştu. Bu kurdan giren yabancılar bir anda bu hafta için 7.90 dolayında bir ortalamaıyla karşılaştılar. Yani kurdan dolayı bir zarar vardı.

Ayrıca yine geçen hafta yüzde 15 dolayında bir faizle 100 lira nominal bedelli bir kağıt iskontolu olarak 87 liraya alınmışken, bu kağıtların fiyatı Merkez Bankası operasyonu ile birlikte bir anda yüzde 19'a çıktı, fiyat da 84 liraya geriledi.

Bir yandan faiz artışı ve kağıtların fiyatındaki dūřuř, bir yandan kur artışı, yabancıyı zarara soktu.

Benzer durum hisse senedi piyasasında da yaşandı, hisse fiyatları hızla geriledi.

şimdi birileri şunu sōyleyebilir:

“Beter olsunlar, bizim sırtımızdan para kazanıyorlar zaten, zarar etsinler işte, daha iyi ya...”

Çok basit bir kural:

“Size borç veren biri, bu iřlemden zarar ederse bir daha borç vermeye yanařmaz. Sizin de ara ara borçlanmaya ihtiyacınız varsa bir sūre sonra para borç alacak kimseyi bulamazsanız.”

Milat 19 Mart

Yabancı giriş çıkışının Merkez Bankası operasyonundan nasıl etkilendiğini aslında bir hafta sonra gōrebileceęiz.

Merkez Bankası 19-26 Mart verilerini açıkladığında bu operasyonun ilk maliyetinin boyutu da ortaya çıkacak.

Tabii ki oluşacak tablo bir haftayla sınırlı kalmayacak. Merkez Bankası'nda yapılan operasyon, başkanı iki haftada değiştirilen TūİK'e de benzemeyecek. TūİK de önemli elbette ama oradaki operasyon Merkez Bankası'yla kıyaslanamaz bile.

Merkez Bankası Başkanlığı'ndaki değişimin sancıları kolay kolay dinmeyecek. Hele hele gerçeklerden uzak bir yaklaşımla yeni bir faiz indirimi furyası başlatırsak, işimiz gerçekten çok zor. Bekleyelim, gōreceęiz...

BAKALIM “DÖVİZİNİZİ SATIN” ÇAĞRISI KARŞILIK BULACAK MI?

Her ne kadar bazı meslektaşlarımız(!) bunun ilk kez dile getirilen çok dikkat çekici bir çağrı olduğunu düşünüyorlarsa da vatandaşın yastık altındaki döviz ve altınlarını ekonomiye kazandırmaları ilk kez isteniyor değil.

Yastık altında ne kadar döviz, ne kadar altın var, bunu bilme şansına sahip değiliz. Ama bankalarda altın hesapları da dahil ne miktarda döviz hesabı olduğu biliniyor.

Aslında istenen ve umulan, hem yastık altındaki döviz ve altının TL'ye döndürülmesi, hem de bankalardaki dövizden TL'ye geçilmesi.

Bir kere yastık altını unutmak gerekir. Dövizini bankaya bile yatırmamış olanların bunları satıp TL'ye geçmesini beklemek pek gerçekçi değil. Aynı durum altın için de geçerli.

Peki bankadaki döviz hesapları? Onlarda bir çözülme var mı?

Geçen haftanın verileri Merkez Bankası'nca açıklandı ve gördük ki değil çözülme, aksine artış söz konusu. Geçen haftaki artış yaklaşık 2.2 milyar dolar ve hesaplar 261.6 milyar dolara ulaşmış durumda.

Toplam hesabın 232.5 milyar doları yurtiçi yerleşiklere ait, onların hesabındaki haftalık artış da 2.2 milyar dolar, yani toplam artış yurtiçi yerleşikler kaynaklı.

Gerçek artış daha düşük

Merkez Bankası döviz hesaplarındaki değişimi parite ve altın fiyatlarındaki değişimden arındırarak da veriyor ve böylece gerçek eğilimi görebiliyoruz. Buna göre geçen haftaki 2.2 milyar dolarlık artışın 1.6 milyar doları gerçek artıştan kaynaklanmış, 528 milyon doları ise parite ve altın fiyatlarındaki artıştan.

Vatandaş ve özellikle şirketler geçen hafta kuru düşük bularak belli ki alım yapmış. Hafta sonu operasyonu ile birlikte kur yükselince bu sefer satış yapılmış mıdır, kesin durumu bir hafta sonra öğreneceğiz.

TCMB analizi: İşletme maliyetlerinde kur zararının payı, faizin 2,6 katı

Talip AKTAŞ

26 Mart 2021 Cuma

Öyle ya da böyle, bir yere gelindi ve birini tercih etme durumunda kalındı; yüksek faiz mi, yüksek kur mu? Yanıtı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası veriyor; “Enflasyon Raporu 2020-1”, Kutu 3.2 “Türkiye’de Faaliyet Gösteren Firmaların Maliyet Yapısının Analizi”, sayfa 41. Özeti şöyle:

- Son yıllarda Türk Lirası'nda görülen yüksek değer kayıpları, döviz kuru duyarlılığının yüksek olduğu sektörlerde daha belirgin olmak üzere yüksek fiyat artışlarına sebep olmuştur.
- (Analizin amacı) ...firmaların maliyet yapısı içerisinde döviz kuru ve finansman giderleri kaynaklı maliyet artışlarının boyutunu araştırmak. (Örnekleme 301.557 firma)

2009-2018 Döneminde Firmaların Maliyet Yapısı Gelişimi (%)

	2010	2015	2018
Satışların Maliyeti	83,6	79,3	70,8
Satılan Mamuller	26,8	25,1	24,2
Satılan Ticari Mallar	43,0	40,5	34,7
Satılan Hizmet	12,9	12,6	11,3
Diğer Satışlar	0,9	1,0	0,5
Faaliyet Giderleri	9,9	9,1	7,4
Ar-Ge	0,1	0,1	0,1
Paz., Satış, Dağıtım	4,6	4,3	3,7
Gen. Yönetim Giderleri	5,2	4,6	3,6
Kambiyo Zararları	2,4	6,1	13,9
Finansman Giderleri	1,9	3,5	5,4
Diğer giderler-zararlar	2,2	2,0	2,5
TOPLAM	100,0	100,0	100,0

Kaynak: GİB, TCMB, TÜİK

Sonuç:

■ Maliyet kalemleri içerisinde (hammadde ve yarı mamuller, malzeme, makine, enerji ve işgücü gibi temel girdilerden sonra) diğer iki önemli maliyet kalemi kambiyo zararları ve finansman giderleridir.

■ Kambiyo zararının payındaki artış, firma maliyetleri içerisinde kur zararlarından doğan maliyet artışının, kredi maliyetlerinin oldukça üzerinde olduğunu göstermektedir.

■ Kambiyo zararlarının toplam maliyetler içindeki payı (...) hızla yükselmiş ve faaliyet giderlerinin önüne geçmiştir.

■ Kambiyo zararı oranının en yüksek olduğu sektörler sırasıyla hizmetler, enerji ve inşaat sektörleridir. Bunlar, son yıllarda yenilenebilir elektrik enerjisi üretimi, elektrik dağıtımı, otoyol/köprü, şehir hastaneleri ve havaalanı gibi gerek yurt içi gerek yurt dışı kaynaklı yabancı para (YP) cinsi kredilerin yoğun olarak kullanıldığı projelerin faaliyete geçirildiği sektörlerdir.

İlgili tabloda ayrıntılara da yer veriliyor. Kambiyo, yani döviz kaynaklı işlemlerin maliyetinin toplam maliyetler içindeki payı 2009'da yüzde 2,8 iken 2018'de yüzde 13,9'a yükselmiş. Ve stratejik iki maliyet kalemi daha... "Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri" nin payı yüzde 3,7, Ar-ge harcamalarının payı yüzde 0,1. Bu arada, tercih şansı da kalmadı; TCMB yönetimindeki son değişimin ardından hem faizler hem de kur yükseldi...

Abdulkadir Selvi

Erdoğan: ‘Masa başında değil, sahada olacağız’

26 Mart 2021

Kongreden sonra Cumhurbaşkanı Erdoğan yeni MKYK üyeleri ile AK Parti Genel Merkezi’nde ilk toplantısını yapmıştı. Yeni yönetimin belirlendiği toplantıda Erdoğan, yeni yönetime ilk talimatını veriyor. “Artık masa başında değil, sahada olacağız. AK Parti sahada olacak” diyor.

2023 SEÇİMLERİ

AK Parti’nin yeni yönetimi aynı zamanda partiyi 2023 seçimlerine taşımak gibi çok önemli bir misyona sahip. Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Önümüzde 2023 seçimleri var. 2023 seçimleri ülkemiz için tarihi bir dönüm noktasında yaşanacaktır” demişti. Erdoğan, MKYK toplantısının açılışında da 2023 seçimlerine değiniyor. “2023 bir dönüm noktası olacak” diyor. Ardından da “Artık masa başında değil, sahada olacağız” diye konuşuyor.

2023 PERSPEKTİFİNE GÖRE

Erdoğan, gençlik ve kadın kolları yönetimini 2023 perspektifine göre şekillendirmiş, “Yeni bir anlayış getiriyoruz” diye şifreyi vermişti. AK Parti MKYK’sını ise önce 50’den 75’e çıkardı. Yeni başkanlıklar oluşturdu. İlk MKYK toplantısını asıl ve yedek üyelerle birlikte yapıyor.

BOSTANCI’DAN MAMAK CEZAEVİ

İlk toplantıda MKYK üyelerini kendilerini tanıtıyorlar.

AK Parti Grup Başkanı **Naci Bostancı** ile **Orhan Miroğlu**, kendilerini tanıtırken, cezaevi vurgusu yapıyorlar. **Naci Bostancı** çok birikimli bir isim. Kendini tanıtırken, 12 Eylül döneminde 1 yıl Mamak Cezaevi'nde yattığından söz ediyor. 12 Eylül darbesi Türkiye'nin tüm birikimlerini cezaevlerine doldurmuş; kimi işkencede, kimi ağır cezaevi şartlarında bedel ödemek zorunda kalmıştı. Avrupa'dan gelen bir heyet cezaevlerindeki işkence iddialarını araştırırken, Mamak Cezaevi'nde onlarla görüşenlerden birisi de **Naci Bostancı**'ydi. **Bostancı** ağır cezaevi koşullarına rağmen yabancılara Türkiye'yi şikâyet etmemişti. **Bostancı**'nın milliyetçiliği oralarda sınıandı.

MİROĞLU'NDAN DİYARBAKIR CEZAEVİ

Orhan Miroğlu da “12 Eylül mağduruyum. 1988 yılına kadar Diyarbakır Cezaevi'nde yattım. Türk dili ve edebiyatı mezunuyum. Ama mesleğimi yaptırmadılar, 12 Eylül beni yazar yaptı” diyor.

Mamak, Diyarbakır Cezaevi, İstanbul Sağmalcılar, Kayseri Zincirkıran... Her biri işkenceleriyle ünlü cezaevleriydi. Kimi sakat kaldı, kimi işkencede öldü. Yaşayanlar ise ağır bir bedel ödedi.

ERMENİ ÜYE

Markar Esayan AK Parti'de en çok sevilen isimlerden biriydi.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, Ermeni Patrikhanesi'nde düzenlenen cenaze törenine katılmıştı. AK Parti MKYK'da görev alan **Sevan Sivacıoğlu** da patrik seçiminde görev alan 12 kişilik heyette yer almış bir isim. **Sevan Sivacıoğlu**'nun kendini takdimi ilgiyle izleniyor.

ALEVİ DEDESİ

Metin Turhan önemli bir Alevi kanaat önderi. Eski Diyanet İşleri Başkanı **Mehmet Görmez**'i, Erikli Baba Kültür Derneği ve Cemevi Başkanı sıfatıyla cemevinde misafir etmişti. Diyaloğa açık bir insan. Alevi kesiminin talep ve duyarlılıklarını yansıtması açısından yerinde bir tercih olmuş.

KÜRT OYLARI ÖNEMLİ

AK Parti MKYK'da yer alan isimlerden biri olan **Şeyh Said**'in torunu **Abdurrahim Fırat** kendini tanıttıktan sonra, Güneydoğu oylarının önemli olduğunu belirtiyor. Cumhurbaşkanı **Erdoğan** da başıyla onaylıyor.

ERDOĞAN MEMNUN

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** MKYK toplantısında kongreye ilişkin çok kısa bir değerlendirme yapıyor. Memnuniyetini belirtiyor. Kongre yoğunluğuna rağmen moralinin yüksek olması dikkati çekiyor.

HDP KAPATILACAK MI KENDİNİ Mİ FESHEDECEK?

HDP'nin kapatılmasıyla ilgili süreçte ilk adım 31 Mart Çarşamba günü atılacak. Anayasa Mahkemesi, HDP davasıyla ilgili bir raportör görevlendirmişti. Raportör çalışmalarını sürdürüyor. Raportör, açılan davada kabul edilebilir kriterler yerine getirildi mi getirilmedi mi diye bakıyor. Eğer kriterler yerine getirilmişse, o yönde rapor verecek. Yok değilse, şu şu nedenlerle kabul edilemez diyecek. Raportörün ön incelemesi muhtemelen pazartesi günü üyelere sunulacak.

Çarşamba günkü toplantıda iddianamenin kabulü yönünde karar verilirse, iddianame ekleriyle birlikte HDP'ye tebliğ edilecek. Savunmasını hazırlaması için HDP'ye 60 günden az olmamak üzere süre verilecek.

Ondan sonra ikinci aşamaya geçilecek.

HDP'nin savunması, bu kez "**esas**" düşüncesini bildirmesi için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilecek. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'ndan gelen esas hakkındaki düşünce Anayasa Mahkemesi tarafından HDP'ye tebliğ edilip, yeni bir süre verilecek. HDP bu süre zarfında esas hakkındaki savunmasını yapacak.

SÖZLÜ SAVUNMA

Bu prosedürün tamamlanmasından sonra sözlü savunma aşamasına geçilecek.

Önce Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı **Bekir Şahin** dinlenecek. Ardından da HDP sözlü savunma yapacak.

Savunmalardan sonra raportör esas hakkındaki raporunu hazırlayacak. Bu raporların çok belirleyici olduğu görüldü ama üyeler rapor doğrultusunda ya da aksi istikamette karar verebiliyor.

HDP'nin kapatılması için Anayasa Mahkemesi'nin 15 üyesinden en az 10'unun kapatma yönünde oy kullanması gerekiyor. Yoksa HDP kapatılmayacak. Tabii partinin kapatılması yerine Hazine yardımının kesilmesi ya da bazı isimlere siyasi yasak konulması da seçenekler arasında.

HDP FESHEDERSE

Ama bu arada bir de HDP kendini feshederse, o zaman dava düşecek. Bu seçenek var mı? HDP'deki değerlendirmede bu seçenek de masadaydı. Hukuki zeminde mücadele verilmesi eğilimi ağır bastı. HDP çizgisindeki partiler kapatıldı ama HDP'de bir grup bu kez kapatılmayabilir düşüncesinde. O nedenle hukuki mücadeleyi toplumsal mücadele ile birlikte yürütme düşüncesindedir. Ama HDP'nin feshedilip davanın düşürülmesi şıkkı da masadan kalkmış değil.

HUKUKİ BOŞLUK

HDP, kendini fesh edip kapatma davasını düşürme konusunda bir de hukuki desteğe sahip. 2820 sayılı Siyasi Partiler Yasası'nın 108. maddesindeki **“Hakkında kapatma davası açılan partinin dava sonuçlanmadan kapanma kararı alması, davaya devam edilmesini ve kapatma kararı verilmesi durumunda da doğacak hukuksal sonuçları etkilemez”** ibaresi Anayasa Mahkemesi'nin 8 Aralık 2010 tarih ve 2010/112 sayılı kararı ile iptal edildi. 5 Şubat 2011 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren gerekçeli kararda **“Bir siyasi partinin kapanma kararı almasıyla da neden olduğu ileri sürülen tehlikenin ortadan kalktığı açıktır”** deniliyor.

HDP davasının sadece hukuki boyutuyla değil, siyasi sonuçları itibarıyla da dikkatle izlenmesi gerekiyor.

Ufka ulaşmasan bile ona uzanmaya değer (2)

Esfender KORKMAZ

26 Mart 2021

Dün bu köşede, ekonomik çıkmazdan kurtulmak için önce, hukuk demokrasi ve devlette kurumsal yapıyı onarmak gerektiğini yazmıştım. Siyasi iktidarın çok konuştuğu ve fakat yanından dahi geçemediği yapısal sorunlar da ekonomik istikrarın diğer altyapısını oluşturur.

1. Yapısal sorunların başında piyasa yapısı geliyor.

Piyasada rekabetin sağlanması, ancak tekel ve oligopol yapıların önlenmesi, spekülasyon ve manipülasyonun engellenmesi, mülkiyet haklarının güvence altına alınması ile mümkün olur.

Özelleştirme, Telekom gibi devlet tekellerinin, elektrik dağıtımı gibi halkın refahında stratejik öneme sahip hizmetlerin, et-balık gibi piyasada fiyatları düzenleyen kurumların özelleştirilmesi, tekelci, oligopol piyasalar yarattı. Bu kurumların yeniden devletleştirilmesi gerekir.

Piyasada rekabeti artırmak için devlet-piyasa optimum dengesini kurmak gerekir. Sosyal faydası yüksek eğitim ve sağlık hizmetlerinde bütçeden daha fazla yatırım yapılmalıdır.

Reel sektör-finans sektörü arasındaki dengeyi, yeniden kurmak ve finans sektörünün reel sektörü temsil edebilmesi için sermaye piyasasının ve bankacılık sektörünün yeniden yapılanması gerekir.

Bankalar kanunu değiştirilip, bankaların iştiraklerine sınırlama getirilmeli, kredi faizlerine reel faiz sınırı getirilmelidir. Bankaların gizli faiz almaları önlenmelidir. Bankaların yabancıya satışına sınır getirilmelidir. Off-shore bankacılık şeffaf kurallara bağlanmalıdır.

Tasarruf ve yatırımların da artırılması gerekir. Yatırımları artırmak için de önce mülkiyet haklarını güvence altına almak gerekir. İkincisi kırılganlığın ve belirsizliğin de önlenmesi gerekir. Belirsizliğin nedeni, uygulanmakta olan günübirlik politikalar. Ciddi plan-program olmayınca, yatırım hesapları, fizibilite yapmak imkanı olmuyor.

Üretimde, ithalata bağımlılık oranı yüzde 45'ten yüzde 10 seviyesine çekilmelidir. Bunun için ithal ara malı ve ham madde sektöründe ithal ikamesine dayalı politikalar esas olmalıdır. Bu alanda yerli yatırımlara ve üretime yüksek teşvikler verilmelidir. Gerekirse devlet de geçici olarak bu sektörde üretim yapmalıdır.

Gelir dağılımını düzeltici politikalar oluşturmak gerekir. Gelir dağılımının bozuk olması, üretimi de etkiliyor. İşletmeler kitlesel üretim yerine, daha lüks ve fakat kârlılığı daha yüksek üretime öncelik veriyorlar. Sanayi düşük kapasitede çalışıyor. Bu nedenle üretim maliyetleri artıyor. Gelir dağılımının iyileşmesi için çalışanların maaş ve ücretlerini artırmak, yeni istihdam yaratmak gerekir.

2. Kısa ve orta dönemde para ve kur ve dış ticaret politikası değişmelidir. Dalgalı kur politikası, cari açıkları ve dolarizasyonu tırmandırdı. Merkez Bankası bağımsızlığı zedelendi. MB prestij kaybetti. Dalgalı kur politikasını, iki veya üç yıllık geçici bir zaman içinde değiştirmek ve Çin'deki gibi yarı-sabit kur sistemine geçmek gerekir.

Aynı zamanda MB yasasını değiştirerek bankanın TL yanında kuru da gözetmesi ve bankanın tam bağımsızlığını sağlamak gerekir.

Doğrudan yabancı yatırım sermayesi teşvik edilmelidir. Volkswagen, Türkiye'de yatırım yapmak istedi. Ama yapmadı. Manisa'da kurulması planlanan fabrikanın yıllık 300 bin araç üretim kapasitesine sahip olması ve yaklaşık 4 bin kişilik istihdam yaratması öngörülüyordu. 2020 yılı sonunda yapımına başlanması planlanan fabrikanın 2022'de üretime geçmesi bekleniyordu. Oysa ki Türkiye de en çok Passat satılıyor. Volkswagen'in yatırımdan vazgeçmesinin nedeni, bürokrasinin geç işlemesi ve ağır maliyetidir.

Doğrudan yabancı sermaye çekmenin önündeki bürokrasi ve bürokrasinin finansmanını ortadan kaldırmak gerekir. Ayrıca spekülasyon sıcak para hareketlerini de, vergi dışında Merkez Bankası'na binde bir karşılık olarak kontrol etmek gerekir. Sıcak paranın, spekülasyon sermayenin cirit attığı ekonomilere, yeni yatırımlar için doğrudan yabancı yatırım sermayesi girmez.

3. Kamu kaynaklarının etkin kullanılmalıdır.

Bütçeye yeniden Meclis ve Sayıştay denetimi getirilmelidir. Meclis denetimi dışındaki fonlar ve uygulamalar kaldırılmalı. Tüm kamu sektörünü kapsayacak, "global bütçe" uygulamasına gidilmelidir. Varlık Fonu kaldırılmalıdır. Bütçeden yapılan popülist

harcamalar ve şatafat giderleri, her şehirde bir fabrika yapmak ve halka iş dağıtmak için kullanılmalıdır.

Dolaylı vergiler düşürülmeli, asgari ücretin tamamı vergi dışı tutularak, halkın satın alma gücü artırılmalıdır.

Kamuda yolsuzluklar için ağır müeyyide getirilmelidir. Zira yolsuzluklar kamuda mal ve hizmet maliyetlerinde verimliliğin düşmesine ve maliyetlerin artmasına neden olur.

Kamu-özel iş birliği kanunu tamamıyla kaldırılmalıdır. Bu yolla yapılan yatırımların halka maliyeti yüksektir. Talep garantisi dünyanın başka ülkesinde ve başka uygulamada yoktur. Talep garantisinin altında halkın aleyhine yanlışlar yatıyor. Bu yolla yapılan, köprü, tünel, yol, hastaneler, cari yatırım değeri ile devletleştirilmelidir. Devletleştirme ödemeleri, bu kapsamda yapılan yatırım gelirleri ile karşılanmalıdır.

4. Tarımsal destekler AB seviyesine çıkarılmalıdır.

Millî gelirin en az yüzde bir alt sınır olmalıdır. Organik tarıma daha yüksek teşvikler verilmelidir. Tarım sektörüne spesifik ve müdahaleler yapılmalı. Tarımsal destekler artırılmalıdır.

Elbette bütün reform; siyasi, sosyal ve ekonomik iyileştirmeler, yeni bir kalkınma planı içinde yapılmalıdır.

İbrahim Kahveci

İlginç bir kur davranışı

Cuma akşamı bir kararname ile Merkez Bankası Başkanı görevden alınıyor ve pazartesi günü fırtına kopuyor.

Dolar/TL kuru gece yarısı 8,48 görüyor ama yurtiçi işlemler 8,05 lira seviyelerinden başlıyor.

Bu sert dalgalanmada ne oldu?

Gelecek Partisi Genel Başkan Yardımcısı Kerim Rota sosyal medya hesabından durumu salı günü şu şekilde duyurdu: “Dün TL’ de %10’a yakın değer kaybı, yurtiçi tasarrufların 6 Milyar \$’lık satışına rağmen gerçekleşmiş. Devreye girmeselerdi TL kim bilir nerede olurdu.”

Ve dün BDDK günlük bülteninde tablo görüldü: Yabancı Para mevduatları 6,1 milyar dolar azalmış. Hatta TL mevduatlarında da benzer şekilde 51,3 milyar liralık artış oldu.

Evet, ilginç şekilde 6,1 milyar dolarlık döviz satılmış. Hem de risklerin arttığı bir günde...

Kısaca yerli yatırımcı bir hafta önce 7,50-7,70 aralığından riskler düşükken döviz satmazken, 7,70-8,05 aralığından döviz satmış.

Mesela 2018 ağustos ayında rahip krizi ve ardından Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın Trabzon konuşmasında kurlar 5,40’tan 7,20’ye giderken bu hareketi görmüyoruz. Ne yeni alım yapılıyor ne de kurlar yükselince satış...

Öylece bekleyen yerli yatırımcı neden bu sefer döviz satmış?

Mesela geçen yıl kurlarda sert yükseliş yaşandığı eylül ayının son haftası ile ekim ayının ilk haftasında da yatırımcılar 7,80-8,50 aralığından döviz alarak çıkıyor.

26.03.2021

Kısaca yakın tarihte kur yükselişlerinde döviz satmayan yatırımcılar bu sefer risk göstergesi CDS'lerin 300'lerden 450'lere çıkmasına rağmen döviz satıyor.

6,1 milyar dolarlık döviz satışında bireysel yatırımcılar 4,6 milyar dolar, kurumsal yatırımcılar da 1,5 milyar dolar satış yapıyor.

Ve yine aynı gün TL mevduatları 51,3 milyar lira artış gösteriyor. Bu paranın da 24,0 milyar lirası hemen vadeli mevduata dönerken, 27,3 milyar lirası da vadesiz mevduatta bekliyor.

Acaba yerli yatırımcıyı TL'ye geçirmeye iten güç ne oldu?

Daha yüksek fiyattan bile döviz alımı yapılırken, bu sefer riskler artmasına rağmen neden TL'yi tercih ettiler?

Son bir yılda borsaya yerli küçük yatırımcı oldukça fazla ilgi gösterdi. Cuma gecesi kararnamesi sonrası pazar gecesi piyasalarda ne olacağı aslında belliydi. Ve beklenen çöküş yaşandı...

Tabiri caiz ise borsada beklentinin ötesinde bile çöküş oldu.

Bir bakıma küçük yatırımcının yeniden varı yoğu gitmiş oldu. Bu durum karşısında zarar için alternatif tasarruflar mı çözüldü?

Ama burası elbette çok karışık. Buna bakacağız tabii.

Neden yerli yatırımcının varlığının korunmasına yönelik önlemler alınmadı mesela...

Bu meseleyi sonraki günlerde inceleyeceğiz.

Yakın tarihte yerli yatırımcının anlık-kısa süreli olaylar karşısında döviz sattığı tek zaman 15 Temmuz hain FETO darbe girişimi ertesinde olmuştu. İki hafta içerisinde 15 milyar dolara yakın döviz satan yatırımcılar finansal anlamda da ülkelerini korumuşlardı.

Ama bu hafta yaşananlar gerçekten çok ilginç.

Kısa konuyu burada şimdilik bırakalım ve takip edeceğimizi söyleyelim.

26 Mart 2021, Cuma

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Salgın sonrası dış politikada yeni oluşumlar bekleniyor

Koronavirüs salgını sonrası nasıl bir dünyada yaşayacağımızı kimse kestiremiyor. Kesin olan durum, hem ülke hem de şahıs ekonomilerinin şu anda zorlanmaya başladıklarıdır. Örneğin, Papa Vatikan'ın içine düştüğü ekonomik bunalımdan ötürü, kardinallerin maaşlarında yüzde 10'luk bir indirim uygulamaya başlamış.

Destekler yetmiyor

Biz Türkiye olarak salgının olumsuz yansımalarını doğal biçimde yaşıyoruz. Gerçi hükümet olabildiğince belirlenen desteklerle çeşitli kesimlere yardım etmeye çalışıyor. Ama özellikle esnafın bu zor dönemleri büyük zayıf vermeden atlması kolay olmayacak.

Diplomasi atakları

Ve bu arada, doğrudan diplomasinin yerini zaman zaman görüntülü diplomasinin aldığı bu dönemde, Türkiye'nin dış politikada önemli atılımlar yapmaya başladığı da gözlemleniyor. Örneğin, Dışişleri Bakanı **Mevlüt Çavuşoğlu**, resmi ziyaretleri kapsamında Türkiye'ye gelen Çin Halk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı **Vang Yi** ile görüştü.

Görüşme sonrası Vang Yi, Cumhurbaşkanı **Recep Tayyip Erdoğan** tarafından Beştepe'de kabul edildi. Önceki gün de Fransa Devlet Başkanı **Macron**'un Türkiye'yi Fransa'nın içişlerine müdahale etmekle suçlamasını sert bir dille protesto etmiştik. En önemli beklentilerden biri de **Erdoğan** ile **Biden**'in görüşmesine ilişkin...

Merkel konuştu

Bir önemli haber de Almanya'dan geldi... Almanya Başbakanı **Angela Merkel**, Türkiye'nin sadece bir NATO ortağı ve müttefiki değil, Avrupa Birliği'nin dış sınırında ikinci en kalabalık nüfusa sahip ülke olarak stratejik öneme sahip olduğunu söyledi. Merkel, Federal Meclis'te yaptığı konuşmada, "**Aynı zamanda, AB'nin gelişmesinin ve refahının ancak AB dışındaki komşularımızla da iyi ilişkilerle mümkün olduğunu biliyoruz. Bu, özellikle çok yönlü ilişkileri bulunan NATO üyesi Türkiye için geçerli**" dedi.

Türk-Yunan diyalogu

Akdeniz'in doğusundaki gelişmelere ilgili değerlendirmede bulunan Merkel, "**Her şeyden önce, son aylarda Kıbrıs ve Yunan sularında yaşanan kışkırtıcı faaliyetlerin ardından Türkiye'nin Doğu Akdeniz bölgesinde gerilimi azaltma sinyali vermesi ve Yunanistan ile yeniden diyaloga girmesi iyi bir haberdır. Kıbrıs'ın geleceği konusunda 5 artı 1 görüşmeleri de Birleşmiş Milletler yönetiminde devam edecek**" diye konuştu.

İsrail'den bir ses

Öte yandan İsrail'in büyük gazetelerinden biri olan Haaretz, İsrailli siyasetçilere "**Artık Türk-İsrail dostluğunu yeniden kurmanın vakti geldi**" çağrısında bulundu. Gazete, Türkiye'yle olası bir işbirliği durumunda İran'ın bölgede tamamen saf dışı kalacağını iddia etti.